

Uniter or Divider?

Rivka Alter/Shavuot 5783

1. שמואל ב' ט"ז:א-ד

וְדָוִד עָבַר מֵעֵט מְהֵרָאֵשׁ וְהִנֵּה צִיבָא גַעַר מִפִּיבֹשֶׁת לְקִרְאָתוֹ וְצֹמֵד חֲמָרִים חֲבֻשִׁים וְעֲלֵיהֶם מֵאֲמִים לֶחֶם וּמֵאָה צִמּוּקִים וּמֵאָה קִיץ וְגִבְלָהּ:¹

David had passed a little beyond the summit when Ziba the servant of Mephibosheth came toward him with a pair of saddled asses carrying two hundred loaves of bread, one hundred cakes of raisin, one hundred cakes of figs, and a jar of wine.

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־צִיבָא מִה־אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא הַחֲמוּרִים לְבֵית־הַמֶּלֶךְ לְרִכָּב וְהַלֶּחֶם [וְהַקֶּמֶחַ] וְהַקִּיץ לְאֹכֹל הַנִּצְעָרִים וְהַיַּיִן לְשִׁתּוֹת הַיַּעַף בַּמִּדְבָּר:²

The king asked Ziba, “What are you doing with these?” Ziba answered, “The asses are for Your Majesty’s family to ride on, the bread and figs are for the attendants to eat, and the wine is to be drunk by any who are exhausted in the wilderness.”

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ וְאַיֵּה בֶן־אֲדֹנָיִךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם כִּי אָמַר הַיּוֹם יִשְׁיבוּ לִי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת מַמְלְכוֹת אָבִי:³ “And where is your master’s son?” the king asked. “He is staying in Jerusalem,” Ziba replied to the king, “for he thinks that the House of Israel will now give him back the throne of his grandfather.”

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְצִבָּא הִנֵּה לָּךְ כֹּל אֲשֶׁר לְמִפִּיבֹשֶׁת וַיֹּאמֶר צִיבָא הַשְׂתַּחֲוִיתִי אֲמָצָא־תָן בְּעֵינַיִךְ אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ:⁴ The king said to Ziba, “Then all that belongs to Mephibosheth is now yours!” And Ziba replied, “I bow low. Your Majesty is most gracious to me.”

2. שמואל ב' י"ט:כ"ה-ל"א

וּמִפִּבְשֶׁת בֶּן־שָׂאוּל יָרַד לְקִרְאֵת הַמֶּלֶךְ וְלֹא־עָשָׂה רְגָלָיו וְלֹא־עָשָׂה שְׂפָמוֹ וְאֶת־בְּגָדָיו לֹא כָּס לְמִן־הַיּוֹם לְכַת הַמֶּלֶךְ עַד־הַיּוֹם אֲשֶׁר־בָּא בְּשָׁלוֹם:¹

Mephibosheth, the grandson of Saul, also came down to meet the king. He had not pared his toenails, or trimmed his mustache, or washed his clothes from the day that the king left until the day he returned safe.

וַיְהִי כִּי־בָא יְרוּשָׁלַם לְקִרְאֵת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה לֹא־הִלַּכְתָּ עִמִּי מִפִּיבֹשֶׁת:²

When he came [from]³ Jerusalem to meet the king, the king asked him, “Why didn’t you come with me, Mephibosheth?”

וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ עַבְדִּי רַגְלִי כִּי־אָמַר עַבְדְּךָ אֶחְבֹּשֶׁה־לִּי הַחֲמוּר וְאָרַכְב עָלָיָהּ וְאֵלֶּךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ כִּי פָסַח עַבְדְּךָ:⁴ He replied, “My lord the king, my own servant deceived me. Your servant planned to saddle his ass and ride¹ on it and go with Your Majesty—for your servant is lame.

וַיְרַגֵּל בְּעַבְדְּךָ אֶל־אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ וְאֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ כְּמַלְאָךְ הַאֲלֹהִים וְעָשָׂה הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ:⁵ [Ziba] has slandered your servant to my lord the king. But my lord the king is like an angel of the LORD; do as you see fit.

כִּי לֹא הָיָה כָּל־בֵּית אָבִי כִּי אִם־אֲנָשֵׁי־מִנֹּת לֵאדֹנָי הַמֶּלֶךְ וּבְלִשְׁת אֶת־עַבְדְּךָ בְּאֶכְלֵי שְׁלֹחַנְךָ וּמֵה־יְשִׁילִי עוֹד צְדָקָה וְלִזְעַק עוֹד אֶל־הַמֶּלֶךְ:
{פ}

For all the members of my father's family deserved only death from my lord the king; yet you set your servant among those who ate at your table. What right have I to appeal further to Your Majesty?"

וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לֵמָּה תִּדְבָר עוֹד דְּבַרְיָךְ אֲמַרְתִּי אִתָּה וְצִיבָא תַחְלִקוּ אֶת־הַשְּׂדֵה:

The king said to him, "You need not speak further. I decree that you and Ziba shall divide the property."

וַיֹּאמֶר מְפִיבוֹשֶׁת אֶל־הַמֶּלֶךְ גַּם אֶת־הַכֹּל יִקַּח אֲחֵרֵי אֲשֶׁר־בָּא אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ בְּשָׁלוֹם אֶל־בֵּיתוֹ: {ס}

And Mephibosheth said to the king, "Let him take it all, as long as my lord the king has come home safe."

3. Shabbat 56b

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב: בְּשַׁעֲרֵי שְׂעָרֵי דְּיָד לְמְפִיבוֹשֶׁת: אִתָּה וְצִיבָא תַחְלִיקוּ אֶת הַשְּׂדֵה, יֵצְתָה בֵּית קוֹל וְאָמְרָה לוֹ: רַחֲמֵיךָ וְנִרְבְּעֵם וְיִחְלְקוּ אֶת הַמְּלוּכָה.

To the matter at hand: **Rav Yehuda said that Rav said: When David said to Mephibosheth: You and Ziba shall divide the estate, a Divine Voice emerged and said to him: Rehoboam and Jeroboam shall divide the kingdom.**

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב: אֵילְמָלִי לֹא קִיבַל דְּוֹד לְשׁוֹן הָרַע לֹא נִחְלַקָּה מְלָכוּת בֵּית דָּוִד, וְלֹא עֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל עֲבוּדָה זָרָה, וְלֹא גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ. **Rav Yehuda said that Rav said: Had David not accepted Ziba's slanderous report about Mephibosheth, the kingdom of the house of David would not have been divided, Israel would not have worshipped idols because of Jeroboam, and we would not have been exiled from our land.**

Rashi on Shabbat 56b:4:1

ולא עבדו ישראל עבודה זרה - שעל ידי שנחלקה המלוכות העמיד ירבעם העגלים שלא יעלו ישראל לירושלים לממשלתו של רחבעם:

4. שופטים י"ט א - פלגש בגבעה

וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וּמֶלֶךְ אִין בְּיִשְׂרָאֵל
וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמְּאֻלָּת וַיִּתְּנָהּ בְּפִילְגֶשׁוֹ וַיִּנְתְּחֶלֶה לַעֲצָמֶיהָ לְשָׁנִים עָשָׂר וַתִּתֵּים וַיִּשְׁלַחָהּ בְּכָל גְבוּל יִשְׂרָאֵל:
שופטים כ"א: - בַּיָּמִים הָהֵם אִין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הִישָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה:

5. שמואל א' י"א:1-1

וַתִּזְלַח רוּחַ־יְהוָה עַל־שָׁאוּל (בשמעו) [כְּשִׁמְעוּ] אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה נִסַּח אַפּוֹ מְאֹד:
When he heard these things, the spirit of God gripped Saul and his anger blazed up.

וַיִּקַּח צֶמֶד בָּקָר וַיַּנְתְּחֵהוּ וַיִּשְׁלַח בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמַּלְאָכִים | לֵאמֹר אֲשֶׁר אֵינְנוּ יֹצֵא אֶחָדִי שְׂאוּל וְזֹאתֵר שְׂמוּאֵל כֹּה יַעֲשֶׂה לְבָקָרוֹ
וַיִּפֹּל פַּחַד־יְהוָה עַל־הָעָם וַיֵּצְאוּ כְּאִישׁ אֶחָד:

He took a yoke of oxen and cut them into pieces, which he sent by messengers throughout the territory of Israel, with the warning, "Thus shall be done to the cattle of anyone who does not follow Saul and Samuel into battle!" Terror from the LORD fell upon the people, and they came out as one man.

6. שְׂמוּאֵל א' י"ח & כ

וַיִּקְרָת הַהוֹנְתָנוּ וַיִּנְדַּב בְּרִית בֵּין שְׂמוּאֵל וּבֵין דָּוִד כִּי אָהַב אֶת־דָּוִד כְּנַפְשׁוֹ:

Jonathan and David made a pact, because [Jonathan] loved him as himself.

וַיִּתְּפֹשֶׁט יְהוֹנָתָן אֶת־הַמְּעִיל אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתְּנֵהוּ לְדָוִד וּמִדְּוִי וְעַד־סָרְפוֹ וְעַד־קִשְׁתּוֹ וְעַד־חַגְרוֹ:

Jonathan took off the cloak and tunic he was wearing and gave them to David, together with his sword, bow, and belt.

וַיֵּצֵא דָוִד בְּכָל־אֲשֶׁר יִשְׁלַחֵנוּ שְׂאוּל יִשְׁפִּיל וַיִּשְׁמָהוּ שְׂאוּל עַל אֲנָשָׁי הַמַּלְחָמָה וַיִּיטָב בְּעֵינָי כָּל־הָעָם וְגַם בְּעֵינָי עַבְדֵי שְׂאוּל: {פ}

David went out [with the troops], and he was successful in every mission on which Saul sent him, and Saul put him in command of all the soldiers; this pleased all the troops and Saul's courtiers as well.

כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לַיהוֹנָתָן וְכֹה יִסְיָף כִּי־יִיטָב אֶל־אָבִי אֶת־הַרְעָה עָלָיִךְ וְגַלִּיתִי אֶת־אֲזִנְךָ וְשַׁלַּחְתִּיךָ וְהִלַּכְתָּ לְשָׁלוֹם וַיְהִי יְהוָה עִמָּךְ כְּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אָבִי:

But if my father intends to do you harm, may the LORD do thus to Jonathan and more if I do [not] disclose it to you and send you off to escape unharmed. May the LORD be with you, as He used to be with my father.

וְלֹא אִם־עוֹדְנִי תָּי וְלֹא־תַעֲשֶׂה עִמָּנִי תִסַּד יְהוָה וְלֹא אָמוּת:

Nor shall you fail to show me the LORD's faithfulness,^f while I am alive; nor, when I am dead,

וְלֹא־תִכְרִית אֶת־חֶסֶדְךָ מֵעַם בֵּיתִי עַד־עוֹלָם וְלֹא בְּהִכָּרַת יְהוָה אֶת־אִבִּי דָוִד אִישׁ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה:

shall you ever discontinue your faithfulness to my house—not even after the LORD has wiped out every one of David's enemies from the face of the earth.

וַיִּקְרָת הַהוֹנְתָנוּ עִם־בֵּית דָּוִד וַיִּבְקֹשׁ יְהוָה מִיַּד אִבְיָי דָּוִד:

Thus has Jonathan covenanted with the house of David; and may the LORD requite the enemies of David!"

וַיִּסְּף יְהוֹנָתָן לְהִשָּׁבֵעַ אֶת־דָּוִד בְּאֶהֱבָתוֹ אֶת־וּ בְּיֶאֱהָבָת נַפְשׁוֹ אֵהָבֵוּ: {ס}

Jonathan, out of his love for David, adjured him again, for he loved him as himself.

וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה יְהוָה | בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיךְ וּבֵינֵינוּ וּבֵינֵיךְ וּבֵינֵינוּ עַד־עוֹלָם: {פ}

Jonathan said to David, "Go in peace! For we two have sworn to each other in the name of the LORD: 'May the LORD be [witness]

between you and me, and between your offspring and mine, forever!"

מַלְבִּים

הַשְּׂאוֹת: אֵיךְ הָאָמִין דוֹד לְדַבְרֵי צִיבָא וְלֹא עָלָה עַל לְבוֹ כִּי לְשׁוֹנוֹ כְּתַעַר מְלוֹטֵשׁ עוֹשֶׂה רַמְיָה

7. אברבנאל - פרק ט"ז

ודוד שאלו איה בן אדוניך שהוא מפיו בושת? וציבא ספר עליו לשון הרע שאמר מפיו בושת היום ישיבו לי בית ישראל ממלכות אבי, (ד) ואז נתן דוד לציבה כל אשר למפיו בושת, לפי שהיה הוא ראוי לקבל חסד יותר ממנו. ובמסכת שבת (פ"ה נ"ו ע"א) השתדלו חז"ל לפטור דוד מקבול לשון הרע של ציבא, אמרו שם, אמר רב כי מעיני' ביה בדוד לא משכתחת ביה בר מדאוריה דכתיב רק בדבר אורית החתי. והקשו שם שכבר נמצא לו ענין אחר, והא שקבל לשון הרע מציבא על מפיו בושת, ועל זה חלקו, רב אמר קבל דוד לשון הרע, ושמאל אמר לא קבל. והיותר מובחר מה שירה עליו פשט הכתוב, שדוד טעה בזה לרוב פחזותו וצרת לבבו, וחטא יותר ויותר באשר לא קבל התנצלות ממפיו בושת האמתי והישר, (ה-1) ואולי בעונש זה בא אליו מיד איש יוצא ממשפחת בית שאול שמעי בן גרא וקלל לדוד ויסקל באבנים אותו ואת כל עבדיו, ר"ל שהשליך עליהם אבנים מההר אשר היה בו אל הדרך אשר היה עובר בו דוד ואנשיו, וזה ויסקל באבנים לעמתו ועפר בעפר

אברבנאל - פרק י"ט

ומפיו בושת בן שאול ירד לקראת המלך. ספר הכתוב שמפיו בושת (וכנהו בן שאול כי הוא היה גדול היחס להיותו מלך, או יחסו הכתוב עליו לרמוז שדוד לא התנהג עמו בזה כבן יהונתן, אשר אהבת נפשו אהבו, כי אם כבן שאול) ירד לקראת דוד בבואו לירושלם ולא עשה רגליו ולא עשה שפמו, רוצה לומר שלא גלח שער זקנו ואת בגדיו לא כבס מן היום שיצא דוד מירושלם עד שובו, כי נתעצב עליו באמת ובתמים

8. רד"ק

תחלקו את השדה. השדה כולל לכל הנחלה, ובדברי רבותינו ז"ל כשאמר דוד אתה וציבא תחלקו השדה יצאת בת קול ואמרה ירבעם ורחבעם יחלקו את המלכות כי קבל לשון הרע מפי צובא ולא קבל הצטדקות מפיו בושת לפניו ואמר לו למה תדבר עוד דבריך והכתוב מעיד עליו ולא עשה רגליו ולא עשה שפמו ואת בגדיו לא כבס:

וַיִּכְרַת יְהוֹנָתָן עִם־בְּיַת דָּוִד וּבִקֵּשׁ יְהוָה מִיַּד אֲבִי דָוִד:

Thus has Jonathan covenanted with the house of David; and may the LORD requite the enemies of David!"

9. Rashi on I Samuel 20:16:2

מיד אויבי דוד. כנה הכתוב, ופירושו: בקש הקב"ה את העון מיד דוד, כשעבר על הברית ואמר למפיו בושת (שמאל-ב יט ל): אתה וציבא תחלקו את השדה, יצאת בת קול ואמרה: רחבעם וירבעם יחלקו את המלכות (שבת נו ב). וכן תרגם יונתן: ואתפרע ליה ה' מיד שנאי דוד:

From Dovid's enemies. Scripture euphemized. Its real meaning is that the The Holy One, Blessed is He, demanded the punishment of the transgression from Dovid. When he transgressed the covenant, and said to Mefiboshes, "You and Tziva shall divide the field," a *bas kol* came forth, and said, 'Rechavam and Yorovom shall divide the kingdom.' And so did Targum Yonoson render, 'and Adonoy took retribution from Dovid's enemies.'

Rashi on Psalms 116:10:1

בְּנֵימִין זָאֵב יִטְרֹף בִּבְקָרָה יֹאכַל עֵד וְלַעֲרֵב יַחְלֶק שְׁלָל:

Benjamin is a ravenous wolf;
In the morning he consumes the foe,
And in the evening he divides the spoil."

אור החיים

בנימין זאב יטרף. נתכוין אל שאול שעשה מעשה זאב שטורף במהירות כי מנהג הזאב הוא שאינו מתעכב בטריפתו אלא כל כך הוא ממהר וטורף, כמו כן עשה הוא ולא המתין לזמן שקבע לו שמואל אלא מהר (ש"א י"ג) לטרוף ומזה היה סיבה שלא אכל אלא בבקר ונפסקה מלכותו.

ואומר **ולערב פירוש** לעת ערב מלכותו יחלק שיאמרו (שם י"ח) הכה שאול וגו' ודוד ברבבותיו. או ירמוז שבאמצעות סיבתו תתחלק מלכות בית דוד על דרך אומרם ז"ל (יומא כב): כשאמר דוד אתה וציבא תחלקו השדה יצתה בת קול ואמרה רחבעם וירבעם יחלקו המלכות, ומאז העריב שמשן של ישראל בעונות:

When Jacob spoke about **וּבְעֵרֵב**, he referred to the evening of Saul's reign (Samuel I 18,7) when Saul was described as having killed thousands whereas David was credited with having killed tens of thousands. It is also possible that Jacob referred to the division of David's kingdom, which the Talmud *Yuma 22* attributes to David having believed Tzivah's accusation against Mefiboshet and disinheriting him partially without checking out the story (Samuel II 19,30). According to the Talmud a heavenly voice proclaimed at that time that Rechavam and Yeravam would divide David's kingdom. This was the beginning of the setting of the sun for Israel (loss of grandeur), because of its sins.

11. Rashi on Yoma 22b:16:1

האי אפרעו מיניה - מדה במדה הוא הפסידו לחלק נחלתו והוא נפסד נחלת מלכות:

12. במדבר ל"ב

וַיָּבֹאוּ בְנֵי־גַד וּבְנֵי רְאוּבֵן וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־עֲלֵעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־נְשִׂי־הָעֵדָה לֵאמֹר:

the Gadite and Reubenite [leaders] came to Moses, Eleazar the priest, and the chieftains of the community, and said,

וַיֹּאמְרוּ אִם־מִצְאָנוּ חֵן בְּעֵינֶיךָ יְיָ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לַעֲבָדֶיךָ לְאֻחֲזָה אֶל־תַּעֲבֹרְנוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן:

It would be a favor to us," they continued, "if this land were given to your servants as a holding; do not move us across the Jordan."

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְבְנֵי־גַד וּלְבְנֵי רְאוּבֵן הֲאֵחִיכֶם יְבֹאוּ לְמִלְחָמָה וְאַתֶּם תֵּשְׁבוּ פֹה:

וַיִּתֵּן לָהֶם | מִשֵּׁיחַ לְבִנְיָדָן וְלְבִנְיָרְאוּבֵן וְלְחֻצֵי | שִׁבְטֵי | מְנַשֶּׁה בְּרִי־יֹסֵף אֶת־מַמְלַכְתּוֹ סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְאֶת־מַמְלַכְתּוֹ עֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
הָאָרֶץ לְעָרֶיהָ בְּגִבְלֹת עַרְבֵי הָאָרֶץ סָבִיב:

So Moses assigned to them—to the Gadites, the Reubenites, and the half-tribe of Manasseh son of Joseph—the kingdom of Sihon king of the Amorites and the kingdom of King Og of Bashan, the land with its various cities and the territories of their surrounding towns.

13. Bamidbar Rabbah 22:7

ומקנה רב היתה לבני ראובן ולבני גד. הלכה שלש מתנות נבראו בעולם, זכה באחת מהן נטל חמדת כל העולם, זכה בתחמה זכה בכל, זכה בגבורה זכה בכל, זכה בעשר זכה בכל, אימתי בזמן שהן מתנות שמים ובאות בכת התורה, אבל גבורתו ועשרו של עשר נדם אינו כלום, שכן שלמה אומר (קהלת ט, יא): שבתו וראה תחת השמש כי לא לקלים המרוץ ולא לגבורים המלחמה וגם לא לתחמים לתם וגם לא לזבנים עשר וגם לא לידעים חן כי עת ופגע יקרה את כלם. וכן ירמיה אומר (ירמיה ט, כב כג): פה אומר ה' אל יתהלל חכם בתחמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו, כי אם בזאת יתהלל וגו', ומתנות אלו בזמן שאינן באין מן הקדוש ברוך הוא סופן להפסק ממנו

“Now the Children of Reuben and the Children of Gad] had much livestock”: A legal teaching: Three gifts were created in the world. A person meriting one of them receives what is most desirable in the whole world. A person meriting wisdom has merited everything. A person meriting strength has merited everything. A person meriting wealth has merited everything. When? When they are gifts of the Heavens and come from the power of Torah. But human strength and wealth are nothing; for thus has Solomon stated (in Eccl. 9:11), “Again I saw that under the sun the race does not belong to the swift, nor the battle to the strong, nor bread to the wise, nor even wealth to the discerning, nor even favor to the knowledgeable [...]” Thus also has Jeremiah stated (in Jer. 9:22), “Thus says the Lord, ‘Let not the wise boast in their wisdom, nor the strong boast in their strength, nor the wealthy boast in their wealth.’” So these gifts, when they do not come from the Holy One, blessed be He, will finally be cut off from them. וכן אתה מוצא בבני גד ובני ראובן שהיו עשירים והיה להם מקנה גדול, ונחבבו את ממונם וישבו להם חוץ מארץ ישראל, לפיכך גלו תחלה מכל השבטים, שנאמר (דברי הימים א ה, כו): ויגלם לראובני ולגדי ולחצי שבט מנשה, ומי גרם להם על שהפרישו עצמם מן אחיהם בשביל קנינם, מנין, ממה שכתוב בתורה: ומקנה רב היתה לבני ראובן וגו'.

So also do you find with the Children of Gad and the Children of Reuben that they were very wealthy and had a lot of livestock. But they loved their money and resided outside the Land of Israel [as a result]. For that reason they were the first of the tribes to go into exile, as stated (in I Chron. 5:26), ‘and he carried them into exile, i.e., the Reubenites and the Gadites [...]’ Who brought [the exile] upon them? [It happened] because they had separated themselves from their siblings for the sake of their livestock. And where is it shown? From what is written in the Torah (in Numb. 32:1), ‘Now the Children of Reuben [and the Children of Gad] had much livestock.’”

14. Ben Yehoyada on Shabbat 56b

אלמלי לא קבל דוד לשון הרע, לא נחלקה מלכות בית דוד ולא עבדו ישראל עבודת כוכבים, ולא גלינו מארצנו. נראה לי בס"ד על פי מה שאמר רבותינו ז"ל (ערכין טו): 'לישנא תליתאי קטיל תלתא' שהלשון הוא שלישי בפה גם כאן עשה שלשה רעות, וראשי תיבות שלשה רעות אלו הם 'נגע' שהוא ראשי תיבות נחלקה מלכות בית דוד, גלו ישראל, עבדו עבודה זרה, ועל זה התפלא דוד המלך ע"ה בתהלים (טל, יא) הסר מעלי נגעך אך לעתיד יתהפך נגע זה לענג, וכמו שנאמר (תהילים ל, יב) הפכת מספדי למחול לי, ואז יתקיים (תהילים לו, יא) והתענגו על רב שלום!